

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plaça Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 26 Abril de 1908

Preus de suscripció

Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00 ,

Nom. 30

El Congrés de la Joventut Republicana de Catalunya

Ja per la premsa diaria suposem enterats a nostres llegidors de les sessions celebrades a Barcelona per el Congrés de la Joventut republicana de Catalunya.

Baix el punt de vista de les idees que informen el inmortal Programa del nostre partit, molt joiosos devém estar els federal del resultat del referit Congrés, puig varen esser aprobats molts temes y esmenes qual finalitat està clarament consignada en nostre aludit Programa.

Resulten de gran utilitat els Congressos o Assemblees, ont sense demanar l'abdicació de cap principi ni exigir la renúncia de l'affiliació del partit en que un milita, se posin en discussió idees que puguin contribuir al millorament del home, de la societat o de l'humanitat. Es en aquestes cassos obligació de cada un dels congressistas el procurar incorporar com a conclusions del Congrés les idees que honradament creu millors. En aquest sentit els delegats federales presentarem diferents esmenes y adicions y ab satisfacció devém consignar que la major part foren aprobades.

De la mateixa manera qu'es una bona mida higiènica per el cos humà el bany y la duixa, es també altament beneficis per un partit polític, qu'en el progrés se inspiri, el entregarse a una plena discussió d'idees, de principis, de procediments y d'orientacions qual resultat ha d'esser l'adaptarse millor a lo que la ciencia política y l'experiencia aconsellen.

Tot en el mon evoluciona y se transforma, y no se separa d'aquesta llei cap partit polític. Més encare, partit polític que s'estanca es partit mort.

Mestres va viure el nostre gran Mestre en Pi y Margall contavem els federales ab una tribuna, ont tots els problemes, conflictes y procediments, axis de caràcter local com mondial, se discutien y comentaven, donantnos la opinió feta sobre tots aquells assumptes y convertintse de fet en una adició al Programa de 22 de Juny de 1894; ens referírem, com ja haurán comprès els nostres corregionalistes, al setmanari *El Nuevo Régimen*. Ens falta avui aquella tribuna y per això devém cercarla en Congressos y en Assamblees; que si bé, com desitjarem, no son marcadament federales, no s'ens exigeix per formar-ne part, ni l'abdicació de cap idea ni la renúncia al partit en que tan a satisfacció militem.

Molt va discutir-se y aprobar-se en el referit Congrés; sols ens ocuparem de dues proposicions que junt ab altres companys tinguerem l'honor de presentar y que malgrat l'esser rebutjades han sigut l'obje de grans comentaris. Ens referim a l'adhesió del Congrés a la festa obrera del 1.er de Maig y la que se demandava la revisió del procés d'en Rull.

Per la primera el ponent Sr. Hurtado no volgué acceptarla aduint que si bé ell personalment estava en un tot conforme en la celebració de l'indicada festa, tant que molt a gust havia pràs part en diversos anys en actes obrers conmemoratius del 1.er de Maig y sostinent el mateix criteri per en guany, invitava al Dr. Diego Ruiz, que va defensarla, a

anar de brassat ab ell a la manifestació pública qu'organisín el pròxim mes els obrers; entenia que haventse convertit dita festa en un acte exclusiu del Partit Socialista Obrer, ja que els obrers anarquistes no estan conformes en la celebració de la referida festa, podia semblar una adhesió al aludit Partit Socialista y per aquest motiu no estava conforme en la proposició.

Per el Dr. Diego Ruiz se li contestà que si bé el Congrés en diferents conclusions aprovades se mostrà marcadament socialista, no significava la indicada proposició adhesió a cap partit, sino senzillament l'adhesió a un acte que representa la dignificació y enaltiment del Treball. En aquest concepte foren molts els federales que votarem en pró de la proposició que va esser per pocs vots rebutjada.

En quant a la proposició demandant la revisió del procés de Rull contenía dues parts; per la primera se feia l'affirmació de que era el Congrés partidari de la abolició de la pena de mort y en aquest sentit se demandava l'indult de la família Rull condemnada a mort, y per la segona se feien present les diferents circumstancies qu'aconsellaven la revisió del indicat procés. Tampoc aquesta proposició fou aprovada. Entenem nosaltres que no tan sols devém esser partidaris de l'abolició de la pena de mort, sino que fins als criminals més criminals se'ls deu donar el sagrat dret de defensa, y un poble per conveniut que sigui de la culpabilitat d'un acusat no deu fer mai coaccions en contra d'ell ni deu demostrar el seu instant de barbarie fent manifestacions d'hostilitat en contra dels reus y aplaudir la llur condemna a pena capital. Els jutges, com el poble en general, deuen haver de mostrarse en coses de justicia ab la major imparcialitat, serenitat y reflexió. Per grans y molts que siguin els indicis que en contra de un acusat apareixen en un procés, no basten pera condemnarlo. Ha d'haverhi sempre alguna prova. Molt menos per condemnar han d'inspirar-se els jutges en l'estat d'apassionament d'un poble, tot lo justificat que's vulgui, pero al fi y al cap apassionament. No s'ha d'oblidar que val més llibertar a cent culpables que no pas condemnar a un inocent.

En aquest sentit firmarem també la proposició que molt varem sentir fos rebutjada.

Per lo demés, si federales varem anar al Congrés més federales en tornarem.

P. REDÓN.

**

Primera sessió

CONCLUSIÓNS

S'obra la sessió que's celebra al Teatre Modern de Gracia, a les deu en punt, baix la presidència del senyor Salvatella.

El senyor Gay que actua de secretari llegeix l'acta de la sessió inaugural, que es aprobada.

La ponència del Sr. Grier

1. Proclamem la cooperació com forma del treball agrari, y considerem, com forma més perfecte d'organisació, aquella en qu'el conreuador posseixi la terra en la forma que més s'assebli al domini.

2. Considerem ineludible, la creació dels bancs hipotecaris y Caixes rurals regionals, demandant en conseqüència la derogació dels privilegis que s'hi oponen.

3. Reclamem una vera organiació obrera per arribar a la regulació justa de les qüestions del treball.

L'assamblea aprovà per unanimitat les conclusions y esmenes de la ponència «La qüestió agraria».

La ponència del Sr. Rente

1. La juventut republicana accepta la cooperació como un medio para llegar a la transformación social.

2. La cooperación tanto de consumo como de producción y crédito debe desenvolverse en sentido puramente colectivista si quiere cumplir con los fines que informan tan bienhechor sistema.

3. Por este medio se va a la transformación del modo de ser de la actual sociedad, suprimiendo todo intermediario entre el productor y consumidor, socializando la riqueza y colocando al hombre en predisposición para alcanzar el mayor grado de cultura y emancipación.

La ponència del Sr. Rovira

1. El Congrés Catalá de la Joventut Republicana proclama l'alta conveniència de l'avveniment de la democracia obrera organisada al camp de les lluites polítiques y socials de Catalunya.

2. Les forces polítiques de l'esquerra catalana han d'adoptar un contingut de reformes socials sólides y viables, que iniciin valentament la transformació del present règim capitalista, encarrilant per les vies legals les lluites obreres, les quals menassen provocat en tot el món fortíssimes sotragades revolucionaries.

3. El Congrés recorda la necessitat de donar an aquest moviment una resultànt francament expansiva y democrática, pera vencer així l'hostilitat que de lo contrari trobaria entre'l's obrers de la nostra terra, hostilitat que imposibilitaria definitivament el triomf de l'ideal autonomista.

4. El Congrés Catalá de la Joventut Republicana, crida amicalment als obrers catalans pera una colaboració lleal y feconda ab les forces d'esquerra en la comuna tasca de reformes polítiques y socials que ha de realisar-se des de'l municipis de Catalunya.

La ponència del Sr. Tona

1. La organización de Sindicatos obreros del tipo de las Trade Unions inglesas.

2. La organización de Asociaciones patronales.

3. «El establecimiento del contrato

colectivo de trabajo, estipulado entre los representantes de los Sindicatos obreros y los de las Asociaciones patronales ó los patronos personalmente.

4. La organización de Consejos mixtos de conciliación, y el Arbitraje como último recurso para derimir los conflictos entre el capital y el trabajo.

PROPOSICIONS

Se dona després lectura de dues proposicions. Una firmada per un bon nombre de congressistes, diu lo següent:

«El Congrés Catalá de la Joventut Republicana plenament convensut de qu'el Pressupost de Cultura presentat per l'Ajuntament de Barcelona satisfà en gran part les aspiracions que en l'orde de la ensenyansa té avui la Joventut republicana catalana, acorda manifestar la seva absoluta conformitat ab dit projecte y protesta de la baixa companya que contra ell venen realisants tots aquells que farisaicament tenen el sagrat mot de Llibertat en sos llavis.»

S'aprova per aclamació.

Segona sessió

CONCLUSIÓNS

La presidí don Santiago Gubern, qui va obrirla a un quart de cinc. El públic es nombrosissim.

La ponència del Sr. Zulueta

El senyor Zulueta desenrotllà son tema donant a tot ell la forma de conclusions. Es un admirable treball.

La ponència del Sr. Marsá

1. La llibertat de conciencia es un dels drets inherents a la personalitat humana y no pot esser limitat ni restringit baix cap concepte.

2. Essent l'Iglésia y l'Estat, dues institucions distintes pel seu origen, pels seus mèdis, pel seu objecte y pel seu fi, deuen funcionar ab completa independència l'una y l'altra, no podent aquest en cap cas, destinat cap quantitat de les cárregues públiques a subvençions atencions de caràcter religiós ni possuir aquella més bens immobles que's edificis directament destinats al culte.

3. La direcció de l'ensenyansa pública y la propietat y administració dels cementiris corresponen exclusivament al Estat.

4. Son inadmisibles per contraris a la naturalesa humana, els pactes o contractes que portin ab si la pèrdua irreversible de la llibertat.

«El Congrés acorda proclamar la secularització de l'ensenyansa, de la beneficència y dels cementiris, deixant al poder civil, el régimen d'aquestes funcions socials, ab un criteri d'ample autonomia municipal regional.»

La ponència del

Sr. Martínez Seriñá

L'expectació que havia despertat el tema «El problema Català» desenrot-

llat pel nostre amic, se demostra ab el silenci ab que fou escoltada la lectura que d'ella en feu el senyor Martínez Seriñá.

Aquest silenci fou interromput diverses vegades per les mostres d'aprovació y l'aplaudiments nodrits de la concordança y a l'acabar, l'ovació què's tributà al senyor Martínez Seriñá durà llarga estona.

Les conclusions del senyor Martínez Seriñá eren les següents:

"1.ª Essent regoneguda per la generalitat dels catalans l'urgència d'affirmar la personalitat política y administrativa del nostre poble, el Congrés declara aspiració comú de la Joventut Catalana Republicana la consecució de l'autonomia integral de Catalunya, dintre de l'Estat espanyol.

"2.ª Considerant que cap concessió en veritat verament autonomista pot esperar-se del règim polític avui imperant, el Congrés acorda la constitució d'un bloc format per tots els elements republicans de Catalunya, que a l'ensmps que accentua l'esperit modern y progressiu que deu caracterisar el nostre Renaixement català influeixi pera obtenir, en relació ab totes les forces de vera oposició a l'actual règim, les ventatges o concessions que no volen ni poden donarnos els partits de la monarquia".

L'importància del tema se demostra plenament—com digué'l senyor Gubern—ab el nombre d'esmenes que's presentaren al mateix.

La primera de les llegides fou una firmada pels federals senyors Mallafré y Redón, que deia així:

"Essent aspiració general dels partits catalans tots, precisa ara mes que mai la conservació y aferrament de Solidaritat Catalana, mentres no sigui un fet la desaparició absoluta del caciquisme que encara domina en moltes encontrares de Catalunya y la total incorporació del Programa del Tívoli a les lleis de l'Estat.

Al mateix temps, y sense perjudici de la permanència de Solidaritat Catalana, els partits republicans catalans contrauen el compromís de lluitar plegats en totes quelles qüestions de llibertat que els siguin comuns, sense formar un bloc polític permanent, deixant, fora d'aquellos casos, que cada un dels partits republicans que formen l'esquerra de Solidaritat Catalana, tingui el pas lliurement obert pera accentuar dintre de Catalunya, l'esperit modern y progressiu que deu caracterisar el nostre Renaixement nacional."

"Tenint en compte que'l règim polític republicà es l'únic dintre del qual poden tenir satisfacció completa les aspiracions democràtiques y autonomistes de la Joventut catalana, El Congrés acorda treballar pera la formació d'un bloc ab tots els elements del republicanisme català, que al mateix temps que mantinguin viu l'espírit de nostre ideal a Catalunya, mantinguin també forta y estreta connexió ab els elements republicans de les demés regions pera l'implantació de la República espanyola."

La ponencia del Sr. Marquina

Com el d^r! senyor Zulueta, el treball del senyor Marquina, titulat «Acció de la Joventut en els moments actuals», escrit també en castellà, està desenrotllat tot ell en forma de conclusions.

La base XV del treball del Sr. Marquina, la més discutida, diu així:

«XV.—La muestra de la acción son los actos. Si este Congreso puede tener un efecto trascendente, debe completarse en un segundo Congreso de Juventudes españolas. La Juventud catalana vota por la imposición. Y no déis á esta palabra sino el sentido espiritual que tiene.

La juventud catalana cree ineficaz la sola acción parlamentaria, mientras el Parlamento español sea una representación deficiente del pueblo.

Me parece oportuno convocar á las juventudes españolas, por regiones ó por provincias, y celebrar un Congreso magno para el acuerdo de una acción común».

Tercera sessió

La presideix el senyor L'ayret y se obra a tres quarts d'onze del matí. Hi assisteixen algunes senyores. El secre-

tari senyor Company llegeix l'acta de la sessió anterior que's aprovada.

CONCLUSIONS

La ponencia del Sr. Soldevila

Aquest senyor llegeix la seva ponencia sobre'l Sufragi Universal.

A les conclusions d'aquesta ponencia que no fixen l'estat en la qual l'home deu començar a exercir el dret del sufragi, s'hi presenten diferents esmenes.

Una d'elles es del Sr. Bastardas demandant que l'estat aquella's fixi a 21 anys. Igualment ne presenten una en el mateix sentit els Srs. Mallafré y Vinagre.

Posades a votació les esmenes del senyor Bastardas y Mallafré que coincideixen, son aprovades per majoria de vots, quedant, en consecució rebutjada la dels Srs. Vilalta y Zanni que la fixa en 18 anys.

Se'n admés una del senyor Company proposant que essent el sufragi una funció política's procurarà posar a les dones en condicions de cultura suficients pera poder en son dia exercir aquell dret.

La ponencia del Sr. Alomar

D. Diego Ruiz, llegeix la ponencia de D. Gabriel Alomar, sobre'l "Problema religiós."

El ponent reclama per la Ciutat la educació dels infants, substrentius a l'educació de la família, per entendre que educats per la família resulta sempre que la vellesa forma la joventut.

Afirma que nostra fórmula deuria ser "No hi ha vida privada: tot es vida civil".

Estudia'l Sr. Alomar l'influencia que ha exercit la religió, en l'individu, en la família y en la ciutat.

El president suspén la sessió per cinc minuts, pera que's congressistes puguin redactar esmenes.

Repressa la sessió se llegeix una proposició del Sr. Ruiz, demandant que de una manera excepcional se felicite al Sr. Alomar.

La proposició es aprovada per aclamació.

La ponencia del Sr. Calvo

El Sr. Calvo llegeix el seu treball sobre'l tema "Llegislació del treball", les conclusions del qual son les següents:

1. Regoneixement de la deficiencia de nostra legislació referent al treball, y necessitat per lo tant, de que sigui ampliada y modificada convenientment com a medi de regular, protegir y garantir el treball, establintse'l mínim de jornal y la jornada màxima del treball.

2. Sostenir el principi de protecció del obrer davant del capital en la fixació del contracte de treball, ja que la llibertat de contracció en les parts porta la complerta supeditació al amo y necessitat per lo tant de fixar les regles per les quals haurá de regirse'l contracte del treball, a manca de pacte exprés, especificant quals han de quedar sempre subsistents.

3. Conveniència del establiment d'un tribunal adequat que, mitjant un procediment senzill y propi, resolguï les reclamacions y conflictes que's susciten en l'aplicació del contracte de treball y obligacions nascudes del mateix.

4. Necesitat de la revisió de la vigent llei d'accidents del treball, fentla extensiva a les explotacions agrícoles y forestals y modificantla en el sentit de la millor eficacia práctica.

La ponencia del Sr. Ruiz

Aquest senyor llegeix el seu treball sobre'l "Feminisme" qual sola conclusió es:

«El Congrés de Joventut Republicana de Catalunya declara que'l feminisme es la qüestió social, considerada desde el punt de vista de la dona; y se'n fa un dever de lluitar contra la propietat privada de la Terra y contra la dictadura espiritual de l'Iglesia, patrocinadora de la organització actual de l'esclavit.

»No hi ha distinció possible entre l'home y la dona quan se tracta de possuir la Terra: es a dir, quan se tracta de viure. El feminisme es una qüestió de vida o mort.»

Se presenta una esmena dels Srs. Rovira, Ametlla, Mer y Güell y Gambús que fa seva y defensa'l Sr. Companys,

per no haverhi cap dels firmants y en la qual se proposa que's cambiï la conclusió presentada per les següents:

1. El Congrés Català de la Joventut Republicana declara que la solució del problema feminista està en el regoneixement de l'igualtat de la condició social de l'home y de la dona.

2. Com a reforma inmediata, proposa la modificació de la legislació civil a l'objecte de millorar la situació de la dona en la societat.

3. El Congrés proclama la necesitat de realitzar una forta acció privada y familiar encaminada a sostreure a la dona de la dictadura espiritual de l'Iglesia.

4. Establir el dret de la dona a l'exercici de les professions liberals.

S'accepta també una esmena del senyor Bonet Cembrano que demana que les joventuts republicanes fassin tot lo que puguin pera aixecar el nivell intel·lectual de la dona pera poguer així arribar a la seva emancipació social.

La ponencia del Sr. Hurtado

El tema desenrotllat per D. Amadeu Hurtado era aquest «Acció dels partits polítics».

Es un admirable treball, que fou entusiasticament aplaudit pels congressistes y al qual donà al Sr. Hurtado les següents conclusions:

«Els partits polítics, que deurán constituirse com a representació de les forces socials, no tenen per missió única la conquesta del poder, sino la imposició de sos ideals en la conciencia del poble.

Per aquest motiu, així se formin pera fins transitoris de la vida pública com pera fins més complexes d'una total organització social, deuen desenrotllar una acció d'estudi y de pràctica solució dels problemes que afecten d'un modo directe a la vida del poble pels quals s'han creat, per lo qual aquests deuen presentar-se al poble ab tota sinceritat concretant sempre ben clarament les seves aspiracions.

Tots els partits transformadors son substancialment revolucionaris, sense haver de aspirar a la revolució violenta com a sistema pera acceptarla com a necessària pera vencer la consistència del règim social o polític a una positiva y viscuda aspiració popular.

Els partits conservadors catalans, orientats en aquest sentit de l'acció positiva, s'aprofiten de l'estat de sentimentalisme romantic dels partits avansats pera desenrotllar iniciatives que's hi asseguren la dominació política y social per la falta d'una intel·ligent oposició que s'inspiri en el coneixement dels problemes de la nostra realitat.

Mentre els partits avansats no transformen substancialment la seva significació política y social, dirigintla a tenir una influència intel·ligent y activa en la conciencia del poble, els partits conservadors trobaran una font inagotable de poder en la falsa modernització dels antics dogmes de la democràcia.»

La ponencia del Sr. Salvatella

El tema era «Organización de l'Estat».

1. L'Estat, constituit ab tots els poders necessaris pera els complimentos dels seus fins, té rao d'esser allí ont la vida humana senyala l'existència d'una societat parcial, d'un poble ab caràcter, condicions diferencials y territori propi.

2. Els estats que conviuen dintre de una mateixa organització política creant un Estat superior comú, son la font de sobirania d'aquest, quals atribucions se limiten a les que aquells d'un modo expressi han delegat pera la representació internacional del conjunt, pera'l manteniment de la vida de relació entre'l components y pera la garantia d'una comunitat de drets individuals entre'l ciutadans.

3. A Espanya, la convivència dels diferents pobles ibèrics imposta per causes històriques y digna de la sanció de la voluntat d'aquells s'ha de regular y garantir per medi d'una organització política fundada en la autonomia integral de dits pobles, lliures pera regir la seva vida interior y subjectes a un Estat central de sols en quant la representació y relació interna cosa d'Espanya, al manteniment de la vida de relació entre els Estats regionals que constitueixin y al assegurament de les llibertats individuals dels espanyols.

4. Aquesta organització política de

Espanya es incompatible ab la Monarquia.

5.ª y darrera. La consecució de l'ideal assenyalat no's pot fiar sistemàticament y per endavant a cap procediment determinat ab exclusió d'altres, debentse acceptar, un cop obtingudes, les conquestes que ens apropien a aquells

«A demés de que per part del poder central se garantirà també la més completa autonomia municipal.»

La ponencia del Sr. Garcia Anné

«El Congreso de las juventudes republicanas hace explícita declaración de que, en cuanto a los medios de conseguir sus ideales acepta todos los que fueren necesarios para hacerlos prácticamente realizables, no teniendo en consideración al emplearlos más que el criterio oportunista; rehuyendo siempre aceptar ninguna fórmula apriorística.»

La ponencia del Sr. Miró

El tema de la ponencia del Sr. Miró, era, certament, ben atractivo.

Era aquest «Militarisme y antimilitarismo». Per aixó a'l pujar a la taula presidencial el Sr. Miró pera llegir el seu treball, se feu un religiós silenci, que tot seguit fou trencat pels aplaudiments dels congressistes y del públic.

Les conclusions del Sr. Miró eren les

1. Considerar com ideal que'l temps y les institucions verament democràtiques farán assequible la pau universal, però essent actualment l'agressivitat condició que encara no s'ha pogut esborrar de les nacions modernes la futura República deurià mantenir les forces militars indispensables per proveir sa defensa.

2. El servei militar serà voluntari en temps de pau y l'instrucció militar obligatoria. En temps de guerra el servei serà obligatori.

3. Abolis els Consells de guerra pera sotmetre tots els delictes a la jurisdicció comú y substituir aquells per Consells de disciplina que entenguin en la correcció de faltes.

En temps de guerra se restablirà la jurisdicció voluntaria.

4. En les qüestions polítiques deuria mantenir l'exèrcit y cada un dels seus individus la més absoluta neutralitat, essent rigurosament castigat tot acte que impliqui pressió o coacció sobre'l poderes lligitímatament constituïts.

Abans de passar a discussió les esmenes presentades al tema del Sr. Miró, D. Xavier Gambús demanà la paraula per una qüestió previa.

Un cop aquella li fou concedida pel Sr. President, digué:

«Demando al Congrés que abans de discutir el tema «Militarisme y antimilitarismo», axequi la més forta protesta pel fet de no poguerse discutir aquest tema ab tota aquella amplitud y llibertat que requereix, per planar demunt dels congressistes una llei que posa un fré a les seves boques. Rés més. (Llarg aplaudiment).

El senyor President:—S'acorda lo proposat pel Sr. Gambús?

Si entre'l's congressistes. En conseqüència quedà aprovada la proposició per aclamació. La següent esmena fou també acceptada per el ponent y aprovada per l'Assamblea.

«Que la joventut republicana catalana se declare pacifista y s'adherirà a tots els congressos per la Pau, que's celebriu a Europa.» La firmaren els Srs. Diego Ruiz, Mallafré, Joan Rius, C. Ametlla, P. Redón, Joan Quintana, A. Rovira y Virgili, M. Balmas, Xavier Gombús, Garcia Anné.

Tot seguit el Sr. Gubern donà per acabada la sessió.

* *

Hi hagué altre proposició y esmenes que no foren acceptades y que ens veiem impossibilitats de publicar per falta d'espai.

Ab lo exposat doném una lleugera mostra de l'importància que ha tingut dit Congrés.

De sardanes

El senyor S. C. A.,—inicials que corresponen al nom y cognoms d'un estimat amic meu, entusiasta propagandis-

ta de la bella dansa catalana—, en un article publicat en el confrare *Catalunya Nova*, se plany de l'escrípol ab que certes personnes han tingut durant la passada Quaresma en ballar la sardana, per considerar que cometrien un gros pecat mortal.

Això sols pot passar a Tarragona, amic meu, com molt bé vé a dir vosté. El qui escriu aquestes ratlles, enamorat y entusiasta també de «la dansa mes bella de totes les danses que's fan y's desfan», no li ha vingut pas de nou el procedir de les personnes aludides per vosté, sabent el seu modo d'obrar y'l fanatisme que senten per lo que ni vosté ni jo ens preocüpem.

Jo sé, y porque ho sé cert ho puc dir, que en nna entitat tarragonina que simpatisa forsa ab la nostra dansa, es costum el ballar sardanes un dia a la setmana, pero a l'arribar la Quaresma, una persona que té certa autoritat en la entitat de referencia, va proibir an els que allí depenen d'ella, que per aquell temps ballestin sardanes en aquell lloc. Ho va lograr y no ho va lograr aquella persona'l seu propòsit, puig allí de sardanes van ballarsen gracies a l'actitud d'un jove, abstinentse algúns de ballar-ne, no sé si obeint al modern *César Imperator*.

Menciono aquest cas, amic meu, del que vostè potser ja n'estarà enterat, porque contrasta ab els dos que vostè cita, puig aquells se consenten ab beneplàcit de les autoritats religioses y l'altre ha tingut efecte en una entitat que no ha d'ostentar cap ideal polític ni religiós, pel diferent modo de pensar de les persones que l'integren.

Ens toca treballar molt, però molt encara, umic meu, an els que volém que'l poble s'enmotlli a les corrents modernes del progrés humà. Els ciutadans deuen respectar's uns als altres el seu modo de pensar y d'obrar, sempre que's pensi y s'obri per convicció y no's causi cap perjudici a ningú.

La sardana, mai ni aquí ni fora de aquí se pot considerar com un de tants balls com hi ha que fins m'atreveixo a dir que son quelcóm fora de raó, per no ésser del tot honests. La nostra dansa pot ballarla tothom sense por de condemnarse encara que's balli en Quaresma. Els que no formém en les rengleres dels catòlics ni en cap altra de religiosa, està clà que no'n trindrem cap ni un de escrípol en ballar sardanes sigui allà ont se presenti y'l temps que's vulgui. Y per lo mateix no han de tenir cap reparo en ballarla, els catòlics, a qui jo respecto son pensar, porque no es aquest ball dishonest ni molt menys, ben al contrari, es la dansa mes democrática porque en la rodona poden agafarshi homes y dones, pobres y rics, es a dir, tota classe de gent que vulgi puntejarla.

Ja'm perdonará l'amic molt estimat En S. C. A. si jo desde aquestes columnes m'he permés escriure aquestes ratlles, que no tenen altre finalitat que evidenciar la raó que ha tingut vostè en publicar el seu article. Llástima que no ho hagués fet al comensar la Quaresma, que potser s'hauria lograt quelcom de part de moltes senyoretas, que son les que en mes nombre tenen la manía de caure en la ridiclesia que vostè va exposar.

A. BRISA.

El Fuerte y el Débil

Por el camino del Dolor van dos desheredados de la vida, misérinos seres víctimas de las concupisencias de hermanos suyos. En el rostro de ambos márcase la huella fatal que la miseria imprime; su indumentaria pobre descubre vergüenzas, y su rostro livido y el fulgor de los ojos hundidos, hambre y sufrimiento.

Anochéce. Un pájaro agorero lanza plana canción á la polícroma llama que se esconde tras las gibus de los montes.

Uno de los vagabundos se detiene, y sientándose en la grama descansa de la jornada bajo un oasis de frescura que la noche plácida le envía. El otro invita-o por el desconocido párse tambié.

No se han visto nunca, pero el Dolor los une y son compañeros, el pan del uno es la mitad para el otro y en esa mutualidad se hablan, descubren su historia, tan semejante una á la otra, como una gota de agua á otra gota de agua.

Los dos protestan, los dos convienen en la enorme injusticia hecha con ellos, y en el fondo de sus corazones se desencadena la sorda batalla de la imperante voz que pide venganza.

—¡Luchar es vivir! —exclama el más joven— La vida es una cadena cuyos eslabones somos los mortales. Cada eslabón es un destino; el nuestro es el del misero explotado; luchemos pues compañero para igualar nuestra vejez clase—dijo estas palabras con la fe entusiástica de días mejores, pero de nada sirvieron. El otro, abatido por el desengaño murmuró con tristeza.—Inútil todo compañero, que venga pronto la gran segadora es lo que debemos esperar todos los seres de nuestra infima condición. Si. Morir es vida en esta vida que es muerte.

—¡Morir, Suicidarse! Nunca un desheredado pronunció semejantes palabras. ¡Suicidarse sin matar! Hacer como Séneca, Petronio... ¡Oh, nunca! Si la vida es muerte muramos pués, pero antes venguemos los agravios, sigan tras la nuestra otras vidas, y que en los estertores de nuestra agonía oigamos también gemir en las últimas convulsiones á nuestros verdugos.

El más viejo agachó la cabeza y no contestó ni una palabra; la conversación se paralizó desde aquel momento.

Consumieron el pedazo de pan, bebieron agua en cercano arroyo y aquellos dos seres unidos por el Dolor é idénticos agravios se separaron para siempre.

Un abismo les separaba.

El débil desapareció carretera adelante envuelto en las sombras de la noche.

Y el otro, el fuerte, verdadera encarnación del oprimido que sabe emanciparse, derramó una lágrima para el pobre de espíritu que se alejaba en busca de una muerte estéril...

R. H. M.

Moviment federal

Comité Federal

Al objecte de tractar d'un asumpto d'interès pera'l partit federal, se convoca a Junta general de segona convocatoria, pera demá diumenge a les tres y mitja de la tarda.

Tarragona 25 Abril 1908.—Por A. del C.—El Secretario, Manel Bonachí.

Plecs y esquinsades

Ensenyant l'orella.

El divertit diari republicà de Barcelona, orgue del gran rrrevolucionari, combat ab totes les seves forces el en tots conceptes digne d'aplauso Pressupost de Cultura ab que l'Ajuntament de la ciutat comtal proporcionarà ilustració a molts que avui la manca de medis no'ls permet aquella necessitat. Pero'l célebre periòdic, al combatre'l Pressupost, ho fa perque... porque es massa catòlic y separatista.

Si'l paper aludit, que per mal nom se diu *El Progreso*, creu que per haverhi una classe setmanal de religió y encara aquesta voluntaria, ja han de mereixer aquelles escoles el calificatiu de catòliques, sabria dirnos qué es lo que entén per llibertat de conciencia? Y si per que en unes escoles de Catalunya s'ensanya an els fills de la terra la llengua propia, creu també que per això se les ha de considerar separatistes?

Qui ho entén qui no ho entén. Doncs y aquells amics seus que votaren el Pressupost? No cal dir que serán catòlics y separatistes. Prèguinne nota'l lerrouxistes tots y a veure si sabrán ferlos justicia's que redacten *El Progre*, posantlos en solfa en la no menys célebra secció «La verdad en marchas».

La justicia y la veritat lerrouxistes ho demanen.

Als nostres miistres els hi passa lo que als nois, que mai están contents. Al discutir-se'l pressupost de la nació, casi bé s'han barallat perque l'amo de la guardiola no'ls vol donar més quartos que's que tenen assignats.

Que no s'hi enfadin perque en Sánchez Bustillo no'ls amolla la mosca. S'han de fer econòmis, qu'el pais està débil.

Pero'l ministre d'Hisenda,—es un dirho a vostés—, ja fa un grapat de dies que no dorm pensant ab quin nou impost pot crear perque li arribin els fondos pera'l seu bon company.

Y d'això si que ningú'n sab res!

El governador de Madrid no està permes bròquil. Tocats els dos quarts d'una reglamentaris, no permet que cap teatre acabi les seves funcions sense pagar un duro per cada minut que passi d'aquella hora. Còmoda y gran manera de guanyarso en pocs minuts un bon grapat de rals!

Si'l Governador de la Vila privilegiada estés de punt a Tarragona, ja m'hi jugo un peix que, si's guava ab el relletje dels Caputxins, no'n feria ni un de duro de les empreses teatrals, puig el relletje de la Mitja-lluna, com totes les coses que dependen dels clericals, va tan atrassat, que an els pobres veïns del port sempre'ls fa viure ab un quart o mitja hora de retràs.

Oi, tarragonins del port?

Es veritat que hi ha un senyor que ocupa un càrrec públic, que a la seva reputació, ja prou migrada, te que anyadiriu un altre titol vergonyès, el de encubridor de criminals?

Hem sentit a dir que en Brell ha tret... la rifa.

Que li vaig be, amic.

L'Aplec del Remei, segóns noticies, fou d'allò mes imponent que pugui darse.

Figureuvs que entre nois, boines roges y garrots passaven de tres cents.

Ja son cents, entre tot el camp de Tarragona y sus islas, eh!

Quina pooooo!

Solts y noves

El ball celebrat en el Centre Federal el dia de Pasqua resultà molt animat, com així era d'esperar.

Per haver complert els dos mesos y un dia de presó imposats al distingit escriptor nacionalista En Trinitat Mon-gal y Noñes, per la publicació d'un article, el dijous d'aquesta setmana sigue posat en llibertat, acudint bon nombre d'amics a abrassarlo al pati de la Presó Model de Barcelona.

Ho celebrém de debò y li enviém al senyor Monegal una forta abrassada de germany.

La senyora esposa del nostre bon amic y correligionari En Josep Aymerich va donar a llum un robust y hermós nen.

Felicitem sincerament als pares del nou ser vingut al mon.

Aquesta tarda anirán al Llorito a menjarse la mona, tots els elements que componen l'«Orfeó Tarragoní».

Que profiti, seyyors cantaires!

Retallém del nostre confrare *Diario de Tarragona* el següent solt que recomaném en gran manera als nostres llegidors:

«Como quiera que hace dos ó tres años se repite la censurable corruptela de expedirse las cédulas personales poco menos que en blanco, pues en ellas no figuran la naturaleza, edad, estado, profesión y domicilio de los interesados, no existiendo mas que el nombre y apellidos, y aún en ciertas ocasiones falta el materno, ahora que se aproxima la época en que habrán

de darse tales documentos, excitamos el celo de las autoridades á quienes corresponda á fin de que corten de raiz dicha práctica abusiva, ya que son grandes los perjuicios que pueden irogarse, no viiendo los mismos en regla, y hasta serles rechazados en los despachos notariales y otros centros públicos.

Aparte de eso, llamamos la atención de los particulares para que al proveerse de dichas cédulas las examinen para ver si reunen los requisitos legales, y en caso contrario exijan que se les llenen íntegramente, ya que les asiste perfecto derecho para hacerlo, desde el momento que se les obliga á extender las correspondientes hojas de los padrones en donde constan toas las mentadas circunstancias.»

En la "Unió Democrática Nacionalista" donarà aquesta nit una conferència'l nostre estimat amic En Francesc Nel-lo, qui tractarà del següent tema: «Voluntat de Catalunya.»

De segona convocatoria se reunirà aquesta tarda en Junta General a dos quarts de quatre el Comít del partit, pera tractar un interessant assumpte.

Se prega als correligionaris la puntual assistència.

Dintre pocs dies vindrà a donar unes conferencies en nostra Ciutat els oradors autonomistes, diputat a Corts per Barcelona En Francesc Cambò, y el coneigut publicista y profund pensador En Diego Ruiz.

Pera avui està anunciat l'acte de descobrir una làpida ab el nom den Pi y Margall, que's dona a un carrer de l'important ciutat empordanesa de Sant Feliu de Guixols.

L'acte resultarà de molta importància, ja que en ell hi concorrerà tots els diputats federaus.

Avui se celebrarà en la vila del Vendrell un important miting politic, a les deu del matí, en el que faràn us de la paraula varijs oradors nacionalistes y republicans, entre ells el diputat per aquell districte En Jaume Carner, qui donarà compte als seus electors de la seva gestió parlamentaria.

S'han repartit unes fulles convidant a tots els republicans al miting qu'aquesta nit se celebrarà a Tortosa, en el que parlaràn varijs radicals lerrouxistes.

En el Centre Federal s'hi celebrarà aquest vespre, a les deu, ball de societat.

Entre les noies que hi concorrin serà sortejat un artístic regal.

Aquesta setmana ha marxat a l'Aragó y altres terres hispàniques, el nostre bon amic y company de redacció, En Ramón Cavallé, en companyia de la seva distinguida señora.

Els hi desitjém un feliz viatge de recreu. *

* * * * *

CLÍNICA Y CONSULTORI

PER LES ENFERMETATS DE LA DONA
Vies urinaries, Cirujía operatoria, parts electroterapia y análisis
micro-químic d'orina y productes patològics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

Doctor Rabadá

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera's pobres, franca, los dijuns, dimecres y dissaptes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla Castellar, 31, principal

Tipografia Tarraconense, Méudez Núñez, 5

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS
IBARRA Y COMPANYÍA Societat en comandita
SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Agüiles, Almeria, Málaga, Cádis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera l'Nort d'Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S'admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d'aquests port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

Cabo Roca

de 2.500 tonelades, capità José Arenosa. Admetent càrrega y passatgers pera 'ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona:

En MARIÁN PERES

CARNICERIA
JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.
 Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisions.

Cosdel Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERÍA Y COLMAT
SARAH BERNHARDT

DE
LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etz.—Complert, assortit en capsetes especials pera bombons.—Objectes de luxe, xampany's vins y licors del pais y de l'extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FÀBRICA DE BRAGUERS

Y DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt colocar un braguer, pero mes encara saberlo construir, puig avans de cololarlo, es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y práctica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixen per complert llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Monts-rrat, es el mes práctic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que siguin.

Grans existències de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l'infància y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

DISPONIBLE

BODEGA VINÍCOLA
 DE
DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus mòdics. Únic dipòsit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s'expondrà a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Telèfon nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÀRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.—TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etz. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

LA JOYA DEL CENTRO

DE
JOSEP RIOLA

22, Rambla de Castellar, 22.—TARRAGONA

Vins de taula, Priorats, Rancis y Generosos.—Oli pur de oliva.—Gran assortit d'ampolles de licors y aiguardents de superior qualitat a preus molt econòmics. Xampany desde 3 a 10 pessetes l'ampolla.

SE SERVEIX A DOMICILI

AIGUES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGÓN

Aigua mineral-natural purganta.—Preu de la ampolla 1 pesseta.

Sals naturals purgantes, depuratives, diuretiques, aperitives, lacsantes, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.—Preu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal La mellor purga a l'alcans de tothom.—Cada capseta conté 25 grams de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dòsis més que suficient pera una purga: Preu 25 céntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol pera lociò y bany. Sulfatades-sòdiques, obtingudes per evaporació espontània de l'Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1,2 kilo, 3'50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barris pera 3 banys, 12 ptes.; 5 banys, 15 ptes.; 7 banys, 18 ptes.

Toilette íntimo de les senyores. Irrigacions vaginals y rentats vulvars ab la solució de les Sals Thymolades, son lo melhor remey y més eficàs desinfectant pera prevenir y curar les afeccions de l'aparell genital femení.

CAPSETA SALUS contenint 6 paquets pera 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar pera preparar la més estomacial y econòmica Aigua de Tau-la. Sens rival en les afeccions del pайдor, fetge, ronyóns y ventrell. Caixa de 10 paquets pera 10 litres d'aigua: 1 pesseta.

Únic dipòsit en aquesta província: P. REDON, Plaça d'Olózaga, 10, entre soller,

TARRAGONA